

NARODNA BANKA SRBIJE

**Finansijski izveštaji pripremljeni u skladu sa
Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja
za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine
sa Mišljenjem o finansijskim izveštajima**

15. maj 2008. godine

FINANSIJSKI IZVEŠTAJI PRIPREMLJENI U SKLADU SA
MEĐUNARODNIM STANDARDIMA FINANSIJSKOG IZVEŠTAVANJA
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA 31. DECEMBRA 2007. GODINE
SA MIŠLJENJEM O FINANSIJSKIM IZVEŠTAJIMA

S A D R Ž A J :	<i>Strana</i>
Mišljenje o Finansijskim izveštajima	1 - 2
Finansijski izveštaji	
Bilans uspeha	3
Bilans stanja	4 - 5
Izveštaj o promenama na kapitalu	6
Bilans tokova gotovine	7
Napomene uz Finansijske izveštaje	8 - 40

KPMG d.o.o. Beograd

Studentski trg 4
11000 Belgrade
Serbia

Telephone: +381 11 328 28 92
Fax: +381 11 328 11 93
E-mail: info@kpmg.co.yu
Internet: www.kpmg.co.yu

Agencija za privredne registre
BD 7113
Matični broj 17148656
Račun 265-1100310000190-61
Raiffeisen banka a.d. Beograd
PIB 100058593

GUVERNERU I SAVETU

NARODNE BANKE SRBIJE

Mišljenje o finansijskim izveštajima

Izvršili smo reviziju priloženog bilansa stanja Narodne banke Srbije (u daljem tekstu: Banka) na dan 31. decembra 2007. godine i odgovarajućeg bilansa uspeha, bilansa tokova gotovine i izveštaja o promenama na kapitalu Banke za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregleda osnovnih računovodstvenih politika i drugih napomena.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izveštaje

Rukovodstvo Banke je odgovorno za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja. Ova odgovornost obuhvata: kreiranje, implementaciju i održavanje internih kontrola koje su relevantne za sastavljanje i objektivno prikazivanje finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne greške nastale bilo zbog pronevere ili grešaka u radu, odabir i primenu odgovarajućih računovodstvenih politika i vršenje računovodstvenih procena koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da, na osnovu izvršene revizije, izrazimo mišljenje o prikazanim finansijskim izveštajima. Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja i Međunarodnim standardima revizije izdatim od strane Međunarodnog saveza računovođa koji zahtevaju da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se u razumnoj meri uverimo da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajne greške.

Revizija obuhvata obavljanje procedura u cilju prikupljanja revizorskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima u finansijskim izveštajima. Odabir procedura zavisi od naše procene, uključujući i procenu rizika od materijalno značajnih grešaka u finansijskim izveštajima nastalih bilo zbog pronevere ili grešaka u radu. U proceni rizika uzimamo u obzir interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje i objektivno prikazivanje finansijskih izveštaja Banke sa ciljem projektovanja revizorskih procedura koje odgovaraju okolnostima, ali ne i za svrhe izražavanja mišljenja o efektivnosti internih kontrola primenjenih u Banci. Revizija takođe obuhvata ocenu da li su računovodstvena načela i značajna procenjivanja koja je primenilo rukovodstvo odgovarajuća, kao i opštu ocenu prezentacije finansijskih izveštaja.

Smatramo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i pružaju osnov za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Prema našem mišljenju, finansijski izveštaji prikazuju istinito i objektivno po svim bitnim pitanjima finansijsko stanje Banke na dan 31. decembra 2007. godine, rezultate poslovanja, tokove gotovine i promene na kapitalu i rezervama za godinu koja se završava na taj dan i sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Beograd, 15. maj 2008. godine

KPMG d.o.o. Beograd

Nina Bulatović
Ovlašćeni revizor

BILANS USPEHA
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA 31. DECEMBRA 2007. GODINE

U milionima RSD	Napomena	2007.	2006.
Prihodi od kamata	4	31.937	20.255
Rashodi kamata	5	(26.951)	(20.207)
Neto prihodi od kamata		4.986	48
Prihodi od naknada i provizija	6	3.569	3.791
Rashodi naknada i provizija		(712)	(1.376)
Neto prihodi od naknada i provizija		2.857	2.415
Neto dobici/(gubici) od hartija od vrednosti kojima se trguje	7	2.282	(3.175)
Neto negativne kursne razlike	7	(14.013)	(23.892)
Prihodi od dividendi		-	73
Ostali prihodi		2.109	1.695
Ukupno poslovni prihodi/(rashodi)		(1.779)	(22.836)
Neto ukidanje ispravke vrednosti sredstava	8	757	2.041
Ostali poslovni rashodi	9	(7.171)	(9.297)
NETO (GUBITAK)/DOBIT		(8.193)	(30.092)

Napomene na stranama 8 do 40 čine sastavni deo ovih Finansijskih izveštaja.
 Mišljenje o finansijskim izveštajima – strane 1 i 2.

BILANS STANJA NA DAN 31. DECEMBRA 2007. GODINE

U milionima RSD	Napomena	2007.	2006.
AKTIVA			
Gotovina i tekući računi kod banaka	10	19.952	10.318
Depoziti kod banaka u inostranstvu		266.941	287.670
Zlato i ostali plemeniti metali	11	18.029	15.101
Finansijska imovina po fer vrednosti kroz bilans uspeha	12	454.333	362.696
Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća	13	-	38.605
Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju	14	17.527	15.480
Kreditni	15	417	143
Članska kvota u Međunarodnom monetarnom fondu i sredstva u specijalnim pravima vučenja	16	39.752	42.729
Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna ulaganja	17	16.522	15.774
Ostala sredstva	18	2.525	1.600
UKUPNO AKTIVA		835.998	790.116

Napomene na stranama 8 do 40 čine sastavni deo ovih Finansijskih izveštaja.
Mišljenje o finansijskim izveštajima – strane 1 i 2.

BILANS STANJA NA DAN 31. DECEMBRA 2007. GODINE (nastavak)

U milionima RSD	Napomena	2007.	2006.
PASIVA			
Obaveze			
Obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	19	572.085	473.714
Obaveze prema državi i drugim deponentima	20	122.972	159.654
Obaveze prema Međunarodnom monetarnom fondu	21	44.549	62.247
Izdane hartije od vrednosti	22	10.578	10.066
Gotov novac u opticaju	23	77.000	68.461
Ostale obaveze	24	6.910	5.885
Ukupno obaveze		834.094	780.027
Kapital			
	26		
Državni kapital		14.751	14.751
Revalorizacione rezerve		7.687	7.684
Rezerve fer vrednosti		5	-
Rezerve iz dobiti		-	10.000
Neraspoređena dobit/(Akumulirani gubitak)		(20.539)	(22.346)
Ukupno kapital		1.904	10.089
UKUPNO PASIVA		835.998	790.116

Beograd, 15. maj 2008. godine

NARODNA BANKA SRBIJE

Ivan Rangelov
Direktor Računovodstva i finansija

(M.P.)

Radovan Jelačić
Guverner

1.5p. 4780
06.06.2008

Napomene na stranama 8 do 40 čine sastavni deo ovih Finansijskih izveštaja.
Mišljenje o finansijskim izveštajima – strane 1 i 2.

**IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU
U PERIODU OD 1. JANUARA DO 31. DECEMBRA 2007. GODINE**

U milionima RSD	Državni kapital	Revalorizacione rezerve	Rezerve fer vrednosti	Rezerve iz dobiti	Akumulirani dobitak/ (gubitak)	Ukupno
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA 31. DECEMBRA 2006.						
Stanje na početku godine	8.608	12.645	-	-	16.143	37.396
Raspodela dobiti	6.143	-	-	10.000	(16.143)	-
Revalorizacija nekretnina	-	2.785	-	-	-	2.785
Otuđenje nekretnina, postrojenja i opreme i prenos nekretnina Republici Srbiji	-	(7.746)	-	-	7.746	-
Gubitak tekuće godine	-	-	-	-	(30.092)	(30.092)
STANJE NA KRAJU 2006. GODINE	14.751	7.684	-	10.000	(22.346)	10.089
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA 31. DECEMBRA 2007.						
Stanje na početku godine	14.751	7.684	-	10.000	(22.346)	10.089
Pokriće gubitka iz rezervi	-	-	-	(10.000)	10.000	-
Revalorizacija nekretnina	-	3	-	-	-	3
Revalorizacija hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	-	-	5	-	-	5
Gubitak tekuće godine	-	-	-	-	(8.193)	(8.193)
STANJE NA KRAJU 2007. GODINE	14.751	7.687	5	-	(20.539)	1.904

Napomene na stranama 8 do 40 čine sastavni deo ovih Finansijskih izveštaja.
Mišljenje o finansijskim izveštajima – strane 1 i 2.

**BILANS TOKOVA GOTOVINE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA 31. DECEMBRA 2007. GODINE**

U milionima RSD	2007.	2006.
TOKOVI GOTOVINE POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi od kamata	32.282	20.246
Prilivi od naknada i provizija	3.527	3.819
Prilivi od ostalih poslovnih aktivnosti	3.522	2.184
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	39.331	26.249
Odlivi po osnovu kamata	(26.910)	(19.818)
Odlivi po osnovu naknada i provizija	(714)	(1.379)
Odlivi iz ostalih poslovnih aktivnosti	(7.075)	(13.062)
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(34.699)	(34.259)
Povećanje depozita i priliv po osnovu viška rashoda	63.509	181.213
Povećanje hartija od vrednosti i drugih plasmana kojima se trguje i kratkoročnih hartija od vrednosti koje se drže do dospeća	(63.260)	(85.559)
Povećanje datih kredita i plasmana	-	(71.113)
Smanjenje datih kredita i plasmana	18.477	-
Povećanje plasmana i povećanje uzetih depozita	18.726	24.541
Neto priliv/(odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti	23.358	16.531
TOKOVI GOTOVINE INVESTICIONIH AKTIVNOSTI		
Odlivi za kupovinu osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	(197)	(398)
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(197)	(398)
Neto povećanje/(smanjenje) gotovine	23.161	16.133
Gotovina na početku perioda	10.848	18.608
Pozitivne kursne razlike	192.436	114.669
Negativne kursne razlike	(206.450)	(138.562)
GOTOVINA NA KRAJU PERIODA	19.995	10.848

* Videti napomenu 2(c)

Napomene na stranama 8 do 40 čine sastavni deo ovih Finansijskih izveštaja.
Mišljenje o finansijskim izveštajima – strane 1 i 2.

1. Osnivanje i aktivnosti banke

Narodna banka Srbije (u daljem tekstu: Banka) ima svoje korene u osnivanju i početku rada Privilegovane banke Kraljevine Srbije 1884. godine. 1920. godine formirana je Narodna banka Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, a 1929. godine je promenila naziv u Narodnu banku Kraljevine Jugoslavije. Od 1946. godine, Banka svoje funkcije obavlja pod nazivom Narodna banka Jugoslavije (u daljem tekstu: NBJ) kao centralna monetarna institucija najpre FNRJ, kasnije Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (u daljem tekstu: SFRJ), sve do njenog raspada 1991. godine.

Banka je nastavila svoje poslovanje u Beogradu kao centralna banka Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije predstavljajući dve republike prethodne Jugoslavije - Srbiju i Crnu Goru, koje su u aprilu 1992. godine formirale Saveznu Republiku Jugoslaviju (u daljem tekstu: SRJ), kad je donet i Ustav SRJ.

Skupština SRJ usvojila je Zakon o Narodnoj banci Jugoslavije 25. juna 1993. godine u kome je Banka definisana kao jedina i nezavisna emisiona banka monetarnog sistema SRJ. Sva nematerijalna ulaganja i osnovna sredstva koja Banka koristi su vlasništvo SRJ, dok SRJ garantuje za sve obaveze Banke.

U skladu sa Zakonom o sprovođenju Ustavne povelje Državne zajednice Srbija i Crna Gora, koji je stupio na snagu 4. februara 2003. godine, Banka je nastavila da vrši svoju funkciju kao centralna banka Republike Srbije što je naknadno regulisano i Zakonom o Narodnoj banci Srbije usvojenim 19. jula 2003. godine.

Narodna banka Srbije je centralna banka Republike Srbije i njena je uloga određena Zakonom o Narodnoj banci Srbije ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 72/2003 i 55/2004).

Osnovni cilj Banke je postizanje i održavanje stabilnosti cena. Pored osnovnog cilja, Banka ima za cilj i očuvanje finansijske stabilnosti, kao i da, ne dovodeći u pitanje ostvarivanje svog osnovnog cilja, podrži sprovođenje ekonomske politike Vlade Republike Srbije.

Banka, između ostalih, obavlja sledeće funkcije:

- Utvrđuje i sprovodi monetarnu politike.
- Samostalno vodi politiku kursa dinara i, uz saglasnost Vlade, utvrđuje režim kursa dinara.
- Čuva i upravlja deviznim rezervama.
- Izdaje novčanice i kovani novac.
- Uređuje, kontroliše i unapređuje nesmetano funkcionisanje platnog prometa u zemlji i sa inostranstvom.
- Izdaje i oduzima dozvole za rad, vrši kontrolu boniteta i zakonitosti poslovanja banaka i drugih finansijskih organizacija i donosi propise iz te oblasti.
- Izdaje i oduzima dozvole, odnosno ovlašćenja za obavljanje delatnosti osiguranja, vrši kontrolu, odnosno nadzor nad obavljanjem te delatnosti i obavlja druge poslove, u skladu sa zakonom kojim se uređuje osiguranje.
- Izdaje i oduzima dozvole, odnosno ovlašćenja za obavljanje delatnosti davanja finansijskog lizinga, vrši kontrolu, odnosno nadzor nad obavljanjem te delatnosti i obavlja druge poslove, u skladu sa zakonom kojim se uređuje davanje finansijskog lizinga.
- Izdaje i oduzima dozvole, odnosno ovlašćenja za obavljanje delatnosti dobrovoljnog penzionog osiguranja, vrši kontrolu, odnosno nadzor nad obavljanjem te delatnosti i obavlja druge poslove, u skladu sa zakonom kojim se uređuje dobrovoljno penziono osiguranje.

Organi Banke su Monetarni odbor, Guverner i Savet:

- Monetarni odbor, u čijem su sastavu guverner i viceguverneri, utvrđuje monetarnu politiku Republike Srbije.
- Guverner predstavlja i zastupa Banku, rukovodi Bankom i odgovoran je za sprovođenje odluka Monetarnog odbora i Saveta, organizaciju i poslovanje Banke, pripremanje akata iz nadležnosti Banke i donošenje akata iz nadležnosti Banke koji zakonom nisu stavljeni u nadležnost Monetarnog odbora ili Saveta. Guvernera bira Narodna skupština Republike Srbije, na pet godina, s pravom ponovnog izbora. Banka ima od tri do pet viceguvernera koje, na predlog guvernera, bira Savet, na pet godina, s pravom ponovnog izbora.
- Savet, na predlog guvernera, između ostalog, usvaja finansijski plan i godišnji račun Banke. Savet ima predsednika i četiri člana, koje bira Narodna skupština Republike Srbije, na pet godina, s pravom ponovnog izbora.

Banka je pravno lice sa sedištem u Beogradu, ulica Kralja Petra broj 12. U svom sastavu Banka ima Filijalu u Beogradu, Filijale u Novom Sadu, Nišu, Kragujevcu i u Užicu i jednu specijalizovanu organizaciju: Zavod za izradu novčanica i kovanog novca – Topčider (u daljem tekstu: ZIN).

Na dan 31. decembra 2007. godine banka je imala 2.521 zaposlenih (31. decembra 2006. godine: 2.741 zaposlenih).

2. Osnovi za sastavljanje finansijskih izveštaja

(a) Izjava o primeni MSFI

Finansijski izveštaji Banke su, u svim materijalno značajnim aspektima, sastavljeni u skladu sa standardima i interpretacijama koje je odobrio Odbor za međunarodne računovodstvene standarde, a koji nose naziv Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja (MSFI). Prema Zakonu o računovodstvu i reviziji („Službeni glasnik RS“ 46/2006), sva pravna lica su dužna da vođenje poslovnih knjiga, sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja vrše u skladu sa MSFI.

Standardi, interpretacije i izmene objavljenih standarda koji još uvek nisu u primeni

Određeni standardi, izmene i interpretacije postojećih standarda su objavljeni i obavezujući za izveštajne periode Banke počevši od ili nakon 1. januara 2008. godine, a koje Banka nije usvojila pre njihovog stupanja na snagu, kao što sledi:

Izmenjeni MRS 1 - *Prezentacija finansijskih izveštaja*, koji postaje obavezan za finansijske izveštaje počevši od 1. januara 2009. godine, zahteva da se informacije u finansijskim izveštajima agregiraju na bazi zajedničkih karakteristika i uvodi takozvani sveobuhvatni bilans uspeha. Stavke prihoda i rashoda i delovi sveobuhvatnog bilansa uspeha će moći da se prikažu ili u pojedinačnom sveobuhvatnom bilansu uspeha sa podzbirovima ili u dva odvojena izveštaja (poseban bilans uspeha praćen posebnim sveobuhvatnim bilansom uspeha).

MSFI 8 - *Poslovni segmenti* uvodi takozvani “menadžment pristup” u vezi segmentnog izveštavanja. MSFI 8, koji postaje obavezan za finansijske izveštaje počevši od 1. januara 2009. godine, će zahtevati obelodanjivanje informacija o segmentima na bazi internih izveštaja koji se redovno analiziraju od strane rukovodstva u cilju ocene performansi segmenata kao i u cilju alociranja resursa.

Nadalje, Rukovodstvo Banke smatra da sledeći standardi, izmene i interpretacije postojećih standarda koji su objavljeni i stupaju na snagu za finansijske periode koji počinju na dan ili posle 1. januara 2008. godine nisu relevantni za Banku:

- Izmenjeni MSFI 2 - *Plaćanja akcijama*,
- Izmenjeni MSFI 3 – *Poslovne kombinacije*,
- Izmenjeni MRS 23 - *Troškovi pozajmljivanja*,
- Izmenjeni MRS 27 – *Konsolidovani i pojedinačni finansijski izveštaji*,
- “IFRIC” 11 *MSFI 2 – Transakcije sa sopstvenim akcijama i akcijama unutar grupe*,
- “IFRIC” 12 - *Uslužni koncesioni aranžmani*,
- “IFRIC” 13 - *Programi u vezi lojalnosti kupaca*,
- “IFRIC” 14 *MRS 19 – Limit u vezi sa imovinom iz utvrđenih planova naknada, minimalni zahtevi finansiranja i njihova interakcija*.

(b) Osnova za pripremu finansijskih izveštaja

Finansijski izveštaji su pripremljeni na bazi računovodstvenih evidencija Banke za 2007. godinu.

Zvanična valuta u Republici Srbiji je srpski dinar (“RSD”), a iznosi su iskazani u milionima RSD, osim ako je drugačije naznačeno.

Prezentacija finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva da rukovodstvo Banke napravi najbolje procene i razumne pretpostavke koje utiču na prezentovane iznose sredstava i obaveza i na obelodanjivanja potencijalnih sredstava i obaveza na dan bilansa stanja, kao i ukupnih prihoda i rashoda za tu poslovnu godinu. Ove procene i pretpostavke zasnivaju se na informacijama raspoloživim na dan bilansa stanja i budući rezultati mogu se razlikovati od ovih procena.

Procene i odnosne pretpostavke konstantno se revidiraju. Revidirane računovodstvene procene se prikazuju za period u kojem su revidirane, u slučaju da procena ima uticaj samo na dati period, ili za period u kojem su revidirane i za buduće periode, u slučaju da revidiranje utiče na tekući i na buduće periode.

(c) Bilans tokova gotovine

Gotovina prezentirana u Bilansu tokova gotovine sadrži gotovinu i tekuće račune (Napomena 10) i sredstva u specijalnim pravima vučenja (Napomena 16).

(d) Načelo stalnosti poslovanja (“going concern“)

Finansijski izveštaji su pripremljeni u skladu sa “going concern” konceptom, koji podrazumeva da će Banka nastaviti da posluje u doglednoj budućnosti.

3. Pregled značajnijih računovodstvenih politika

Osnovne računovodstvene politike koje su konzistentno primenjene prilikom sastavljanja finansijskih izveštaja Banke za 2007. godinu i prilikom sastavljanja finansijskih izveštaja Banke za 2006. godinu su sledeće:

(a) Prihodi i rashodi

Prihodi i rashodi po osnovu kamata, uključujući i zateznu kamatu, ostale prihode i ostale rashode vezane za kamatonosnu aktivu, odnosno kamatonosnu pasivu – obračunati su prema načelu uzročnosti prihoda i rashoda.

Prihodi i rashodi po osnovu naknada za bankarske usluge i rashodi po osnovu naknada i provizija utvrđuju se u trenutku dospeća za naplatu, odnosno kada su ostvareni.

(b) Preračunavanje deviznih iznosa

Poslovne promene nastale u stranoj valuti preračunate su u dinare, po zvaničnom srednjem kursu dinara koji važi na dan poslovne promene.

Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja preračunate su u dinare, po zvaničnom srednjem kursu dinara koji važi na taj dan.

Pozitivne ili negativne kursne razlike nastale pri poslovnim transakcijama u stranoj valuti i prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti evidentiraju se u korist ili na teret bilansa uspeha, i to kao dobici ili gubici po osnovu kursnih razlika.

(c) Finansijski instrumenti

Banka klasifikuje svoju finansijsku imovinu i obaveze u sledeće kategorije: po fer vrednosti kroz bilans uspeha, krediti i potraživanja, investicije koje se drže do dospeća i finansijska imovina raspoloživa za prodaju. Klasifikacija zavisi od svrhe sticanja odnosno finansijske imovine i obaveza. Rukovodstvo utvrđuje klasifikaciju finansijske imovine i obaveza prilikom početnog priznavanja i revidira je prilikom svakog sastavljanja izveštaja.

(i) Finansijska imovina po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Ova kategorija ima dve podkategorije: “finansijska imovina kojom se trguje” i druga koja je definisana kao imovina po fer vrednosti prilikom početnog priznavanja. Finansijska imovina je klasifikovana u ovu drugu kategoriju u slučaju da je stečena u svrhu prodaje u kratkom roku ili ako je tako definisana od strane Rukovodstva.

Banka ne koristi derivativne finansijske instrumente, osim za „spot“ devizne transakcije.

(ii) Krediti i potraživanja

Kredit i potraživanja su nederivativna finansijska imovina sa fiksnim ili odredivim otplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu. Krediti i potraživanja se klasifikuju kao “kredit” u bilansu stanja.

(iii) Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća

Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća su ulaganja u dužničke hartije gde Banka ima čvrstu nameru i mogućnost da drži ove hartije do njihovog dospeća. One se vrednuju po amortizovanom trošku umanjenom za troškove obezvređenja (Napomena 3(j)).

(iv) *Finansijska imovina raspoloživa za prodaju*

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju je nederivativna imovina koja je ili klasifikovana direktno u ovu kategoriju ili ne spada ni u jednu drugu kategoriju. Ova imovina se klasifikuje u stalnu imovinu izuzev u slučaju kad Rukovodstvo ima nameru da proda ove plasmane u periodu od 12 meseci od dana bilansa stanja.

(v) *Obaveze na koje se plaća kamata*

Obaveze na koje se plaća kamata se početno priznaju po fer vrednosti umanjeno za troškove transakcije. Nakon početnog priznavanja, obaveze na koje se plaća kamata se vrednuju metodom amortizovanog troška, dok se sve razlike između nabavne vrednosti i vrednosti po kojoj se obaveze mogu ranije otkupiti priznaju kroz bilans uspeha tokom perioda vraćanja duga obračunato metodom efektivne kamatne stope.

Obaveze na koje se plaća kamata se klasifikuju kao kratkoročne obaveze osim u slučaju da Banka ima bezuslovno pravo da odloži vraćanje obaveza za najmanje 12 meseci nakon datuma bilansa stanja.

Datum priznavanja i fer vrednost

Redovne kupovine i prodaje plasmana se priznaju na dan transakcije – datum na koji Banka plaća za kupovinu ili prima sredstva po osnovu prodaje imovine. Svi plasmani izuzev *finansijske imovine po fer vrednosti kroz bilans uspeha* se početno priznaju po fer vrednosti uvećano za troškove transakcije. Finansijska imovina po fer vrednosti kroz bilans uspeha početno priznaje po fer vrednosti, a troškovi transakcije se evidentiraju u bilansu uspeha. Plasmani se isknižavaju kada prava po osnovu kojih se stiču prilivi po osnovu investicija isteknu ili su preneti i kada Banka suštinski prenese sve rizike i koristi po osnovu vlasništva. Finansijska imovina raspoloživa za prodaju i finansijska imovina po fer vrednosti kroz bilans uspeha se naknadno vrednuju po fer vrednosti. Krediti i potraživanja i investicije koje se drže do dospeća se vrednuju po amortizovanom trošku na bazi metoda efektivne kamate.

Dobici i gubici koji nastaju po osnovu promene fer vrednosti finansijske imovine po fer vrednosti kroz bilans uspeha, uključujući tu i prihode po osnovu kamata, se evidentiraju u bilansu uspeha, u periodu u kome su nastaju. Dividende po osnovu akcija raspoloživih za prodaju se evidentiraju u bilansu uspeha u trenutku kada se ustanovi pravo Banke da primi odnosne uplate.

Fer vrednost finansijskih instrumenata koji se kotiraju na berzi se utvrđuju na bazi važećih prodajnih cena. Ukoliko se radi o instrumentima za koje ne postoji aktivno tržište (ne kotiraju se na berzi), Banka utvrđuje njihovu fer vrednost na bazi procene. To podrazumeva korišćenje informacija o skorijim transakcijama na tržištu sa ovim instrumentima, vezivanje za druge slične instrumente, korišćenje metode diskontovanih novčanih tokova, i korišćenje “option pricing” modela, i pri tome maksimalno oslanjanje na inpute sa tržišta i minimalno korišćenje inputa koji su specifični za Banku.

Banka vrši procene prilikom sastavljanja svakog bilansa stanja da li postoji objektivni dokaz da je finansijska imovina obezvređena. U slučaju akcija raspoloživih za prodaju, značajan ili dugotrajan pad fer vrednosti ispod nabavne cene se smatra indikatorom da su ove akcije obezvređene. Testiranje obezvređenja je objašnjeno u (Napomena 3(j)).

Prestanak priznavanja

Finansijska sredstva prestaju da se priznaju kada Banka izgubi kontrolu nad ugovorenim pravima nad tim instrumentima, što se dešava kada su prava korišćenja instrumenata realizovana, istekla, napuštena ili ustupljena. Finansijska obaveza prestaje da se priznaje kada obaveza prestane da postoji.

Vrednovanje

Vrednovanje pojedinačnih kategorija finansijskih instrumenata je detaljnije prikazano u narednim napomenama.

(d) Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumevaju se gotovina i tekući računi kod banaka.

(e) Depoziti kod banaka u inostranstvu

Depoziti kod banaka u inostranstvu predstavljaju kratkoročno oročena sredstva na računima kod banaka s prvoklasnim rejtingom i iskazani su po nominalnoj vrednosti. Razgraničena kamata na ove depozite uključena je u razgraničene kamate u okviru ostale aktive.

(f) Zlato i ostali plemeniti metali

Zlato i ostali plemeniti metali vrednovani su po tržišnoj vrednosti na dan bilansa stanja, koja se utvrđuje na osnovu njihove prosečne cene utvrđene na Londonskoj berzi zlata. Efekti promena tržišnih vrednosti prikazani su u okviru gubitaka i dobitaka od kursnih razlika u okviru prihoda po osnovu trgovanja.

(g) Finansijski instrumenti po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Finansijski instrumenti po fer vrednosti kroz bilans uspeha sastoje se od hartija od vrednosti kojima se trguje. Ove se uglavnom odnose na obveznice vlada država članica Organizacije za Ekonomsku Saradnju i Razvoj (OECD) i u bilansu stanja iskazane su po tržišnoj vrednosti na dan bilansa stanja objavljenoj na svetskim finansijskim tržištima. Efekti promena tržišnih vrednosti, kao i dobiti i gubici koji nastanu prilikom prodaje obveznica, prikazani su u okviru neto prihoda od trgovanja.

Tokom držanja hartija od vrednosti kojima se trguje, Banka razgraničava kamatu i evidentira prihode po osnovu naplate kupona. Ovi prihodi su iskazani u okviru pozicije prihodi od kamata.

(h) Učešća u kapitalu

Učešća u kapitalu koja su prikazana u okviru ostale aktive su klasifikovana kao finansijski instrumenti raspoloživi za prodaju.

Učešća u kapitalu međunarodnih finansijskih institucija iskazana su po nominalnoj vrednosti, koja je denominovana u stranoj valuti. Efekti promena deviznih kurseva su u bilansu uspeha uključeni u okviru prihoda i rashoda od kursnih razlika.

Učešća u kapitalu pravnih subjekata u zemlji iskazana su po fer vrednosti ako je utvrdiva, ili po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti ako fer vrednost nije utvrdiva.

(i) Finansijske obaveze po amortizovanom trošku

Finansijske obaveze po amortizovanom trošku se sastoje od blagajničkih i štednih zapisa izdatih od strane Banke sa fiksnim rokom dospeća. Takođe, obaveze po repo transakcijama se vrednuju po amortizovanom trošku. Razlika između troška i otkupne vrednosti je priznata u bilansu uspeha u periodu pozajmice na bazi metode efektivne kamatne stope.

(j) Obevređenje finansijskih sredstava

Finansijska sredstva se analiziraju na godišnjem nivou kako bi se utvrdilo moguće obevređenje. Ako postoje indikacije obevređenja, procenjuje se nadoknadiva vrednost sredstava, a sadašnja vrednost instrumenata se umanjuje do iznosa nadoknadive vrednosti korišćenjem računa ispravki vrednosti.

(k) Zalihe

Zalihe se iskazuju po ceni koštanja ili neto tržišnoj vrednosti, zavisno od toga koja je niža.

(l) Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna ulaganja

Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna ulaganja inicijalno se evidentiraju po nabavnoj vrednosti. Primenjen je dozvoljeni alternativni metod naknadnog merenja nekretnina, postrojenja i opreme. Procena vrednosti nekretnina izvršena je na dan 31. decembra 2004. godine na osnovu tržišnih informacija koje je obezbedio nezavisni procenjivač. Povećanje vrednosti nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja po osnovu revalorizacije se evidentira proporcionalnim povećanjem nabavne vrednosti i akumulirane amortizacije osnovnih sredstava. Iznosi obračunate revalorizacije nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja evidentiraju se u korist revalorizacionih rezervi u okviru kapitala. U skladu sa MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema i MRS 38 Nematerijalna ulaganja, dozvoljena je revalorizacija osnovnih sredstava svodenjem na njihovu procenjenu tržišnu vrednost.

Banka primenjuje računovodstvenu politiku vrednovanja investicionih nekretnina po fer vrednosti. Prihodi od izdavanja investicionih nekretnina u zakup evidentirani su u korist bilansa uspeha u okviru ostalih poslovnih prihoda, poštujući princip vremenskog razgraničenja prihoda.

Knjigovodstvena vrednost nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja analizira se na godišnjem nivou, radi utvrđivanja mogućeg obevređenja. Ako postoje indikacije da je došlo do smanjenja vrednosti, procenjuje se nadoknadiva vrednost sredstava i sadašnja vrednost se umanjuje do iznosa nadoknadive vrednosti na teret revalorizacionih rezervi. Ukoliko je efekat smanjenja vrednosti veći od raspoloživih revalorizacionih rezervi, preostali iznos evidentira se na teret bilansa uspeha.

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja obračunava se po proporcionalnom metodu na nabavnu ili revalorizovanu vrednost nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalnih ulaganja – primenom sledećih godišnjih stopa, s ciljem da se sredstva u potpunosti otpišu u toku njihovog korisnog veka trajanja. Primenjene godišnje stope amortizacije su:

Opis	%
Građevinski objekti	2
Oprema	
Motorna vozila	20
Nameštaj i kancelarijska oprema	14,2
Kompjuteri	25
Nematerijalna ulaganja	25

Obračun amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja počinje od trenutka njihovog stavljanja u upotrebu.

Troškovi popravke i održavanja nekretnina, postrojenja i opreme radi očuvanja buduće upotrebne vrednosti priznaju se kao trošak u momentu nastajanja.

Dobici nastali prilikom prodaje nekretnina, postrojenja i opreme knjiže se u korist ostalih prihoda. Gubici nastali prilikom otuđenja i rashodovanja nekretnina, postrojenja i opreme evidentiraju se na teret ostalih rashoda. Revalorizaciona rezerva koja se odnosi na otuđene i rashodove nekretnine, postrojenja i opremu se prilikom njihovog otuđena i rashodovanja prenosi na neraspoređenu dobit.

(m) Porez na dobit

Banka je izuzeta od obaveze plaćanja poreza na dobit.

4. Prihodi od kamata

U milionima RSD	2007.	2006.
Depoziti kod banaka u inostranstvu	10.558	8.603
Hartije od vrednosti kojima se trguje	16.876	9.678
Hartije od vrednosti koje su raspoložive za prodaju	1.415	1.419
Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća	1.615	324
Zatezne kamate na neizdvojene propisane depozite poslovnih banaka u zemlji	1.445	29
Ostalo	28	202
Ukupno u toku godine	31.937	20.255

5. Rashodi kamata

U milionima RSD	2007.	2006.
Depoziti banaka	1.495	1.672
Depoziti države i drugih deponenata	5.327	3.495
Repo poslovi	15.596	10.937
Izdate hartije od vrednosti	3.342	349
Obaveze po kreditima	841	1.056
Obaveze prema Međunarodnom monetarnom fondu	350	2.698
Ukupno u toku godine	26.951	20.207

6. Prihodi od naknada i provizija

U milionima RSD	2007.	2006.
Platni promet u zemlji	1.996	2.058
Trgovina stranim valutama	1.376	1.557
Ostalo	197	176
Ukupno u toku godine	3.569	3.791

7. Neto prihodi od trgovanja

U milionima RSD	2007.	2006.
Neto dobiti/(gubici) od hartija od vrednosti kojima se trguje	2.282	(3.175)
Neto negativne kursne razlike	(14.013)	(23.892)
Ukupno u toku godine	(11.731)	(27.067)

Neto negativne kursne razlike se odnose na efekat po osnovu revalorizacije neto devizne pozicije Banke.

8. Obezbvredjenje sredstava

(a) Neto rashodi/(prihodi) po osnovu obezbvredjenja tokom godine

U milionima RSD	2007.	2006.
Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju	(835)	(1.558)
Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća	(11)	-
Depoziti kod banaka u inostranstvu	94	(616)
Kreditni	(25)	(28)
Ostala sredstva	20	161
Ukupno u toku godine	(757)	(2.041)

(b) Promene na računima ispravki vrednosti

U milionima RSD	Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju (Napomena 14)	Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća (Napomena 13)	Depoziti kod banaka	Krediti (Napomena 15)	Obračunata kamata i ostala aktiva (Napomena 18)	Ukupno
Stanje na početku godine	2.439	743	2.202	3.704	3.913	13.001
Nove ispravke vrednosti	-	-	189	6	61	256
Smanjenje ispravke vrednosti	(835)	(11)	(95)	(31)	(41)	(1.014)
Ukupno	(835)	(11)	94	(25)	20	(757)
Kursne razlike	-	-	(212)	(168)	3	(377)
Otpisi ispravljenih potraživanja	-	-	-	(1)	(56)	(57)
Uknjiženje potraživanja i ostale promene	-	-	-	(25)	(32)	(57)
Stanje na kraju godine	1.604	732	2.084	3.485	3.848	11.753

Ispravka vrednosti depozita kod banaka se odnosi na dospele depozite kod inostranih filijala domaćih banaka u stečaju (31. decembar 2007.: RSD 1.705 miliona; 31. decembar 2006. godine: RSD 1.895 miliona), kao i depozite kod banaka koje ne ispunjavaju strogo definisane kriterijume Banke radi zaštite od kreditnog rizika (31. decembar 2007. godine: RSD 379 miliona; 31. decembar 2006. godine: RSD 307 miliona) (Napomena 27).

9. Ostali poslovni rashodi

U milionima RSD	2007.	2006.
Troškovi zarada i drugih ličnih primanja	4.066	3.313
Amortizacija	753	700
Prenos zgrada Republici Srbiji	-	3.283
Opšti i administrativni troškovi i drugi troškovi poslovanja	2.352	2.001
Ukupno u toku godine	7.171	9.297

10. Gotovina i tekući računi kod banaka

U milionima RSD	2007.	2006.
Gotovina u stranoj valuti	14.234	6.169
Tekući računi		
Kod domaćih banaka	3.196	1.733
Kod banaka u inostranstvu	2.522	2.411
Ostalo	-	5
Stanje na dan 31. decembra	19.952	10.318

Sredstva na tekućim računima kod domaćih banaka predstavljaju sredstva u dinarima na tekućem računu Banke.

11. Zlato i ostali plemeniti metali

U milionima RSD	2007.	2006.
U neposredno unovčivim formama		
Zlato	15.911	13.267
Srebro	283	276
Platina	173	142
Ostalo	1	1
Ukupno u neposredno unovčivim formama	16.368	13.686
Zlato i plemeniti metali u drugim oblicima	1.661	1.415
Stanje na dan 31. decembra	18.029	15.101

12. Finansijska imovina po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Finansijska imovina po fer vrednosti kroz bilans uspeha se odnosi na hartije od vrednosti kojima se trguje u iznosu od RSD 454.333 miliona (31. decembar 2006.: RSD 362.696 miliona). Hartije od vrednosti kojima se trguje se odnose na obveznice emitovane od strane vlada i centralnih banaka država članica OECD-a i od strane međunarodnih finansijskih organizacija sa rokom dospeća od jedne do pet godina. Obveznice su denominovane u EUR, USD i GBP. Kamatne stope se kreću u rasponu od 2,5% - 5,75% godišnje za obveznice denominovane u EUR, 2,6% - 6,5% godišnje za obveznice denominovane u USD, 4,0% - 9,0% za obveznice denominovane u GBP.

13. Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća

U milionima RSD	2007.	2006.
Blagajnički zapisi vlada Nemačke i SAD		
Nominalna vrednost	-	38.936
Kamata	-	(331)
Ispravka vrednosti	-	-
Ukupno	-	38.605
Dospeli blagajnički zapisi i obveznice domaćih banaka u stečaju		
Nominalna vrednost	732	743
Kamata	-	-
Ispravka vrednosti	(732)	(743)
Ukupno	-	-
Stanje na dan 31. decembra	-	38.605

Banka je u toku 2007. godine odlučila da promeni nameru da blagajničke zapise vlada Nemačke i SAD drži do dospeća i da ih proda pre dospeća (Napomena 14).

14. Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju

U milionima RSD	2007.	2006.
Obveznice Republike Srbije u dinarima		
Nominalna vrednost	10.701	16.651
Kamata	-	708
Obezvređenje	(1.604)	(2.439)
Ukupno	9.097	14.920
Blagajnički zapisi vlade Nemačke		
Učešća u kapitalu	7.890	-
	540	560
Stanje na dan 31. decembra	17.527	15.480

Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju u vrednosti od RSD 9.097 miliona (31. decembar 2006.: RSD 14.920 miliona) se odnose na dugoročne obveznice Republike Srbije koje donose kamatu od 8,5% godišnje sa rokom dospeća 2010. godine.

Blagajnički zapisi vlade Nemačke u iznosu od RSD 7.890 miliona su kratkoročne hartije denominovane u EUR sa kamatnom stopom u rasponu od 3,4% - 3,6% godišnje. Ove hartije su u 2006. godini tretirane kao hartije koje se drže do dospeća sve dok rukovodstvo Banke u toku 2007. godine nije odlučilo da promeni nameru da drži ove hartije do dospeća, tj. da ih proda.

Učešća u kapitalu obuhvataju:

U milionima RSD	2007.	2006.
Banka za međunarodna poravnanja, Bazel	310	329
Ostala učešća u kapitalu	230	231
Stanje na dan 31. decembra	540	560

15. Krediti

U milionima RSD	2007.	2006.
Krediti		
Banke	2.189	2.389
Država i javna preduzeća	1.713	1.458
Ukupno	3.902	3.847
Ispravke vrednosti		
Banke	(2.081)	(2.246)
Država i javna preduzeća	(1.404)	(1.459)
Ukupno	(3.485)	(3.704)
Stanje na dan 31. decembra	417	143

16. Međunarodni monetarni fond

U milionima RSD	2007.	2006.
Članska kvota u Međunarodnom monetarnom fondu	39.709	42.199
Sredstva u specijalnim pravima vučenja	43	530
Stanje na dan 31. decembra	39.752	42.729

Kvota državne Republike Srbije u Međunarodnom monetarnom fondu (MMF), obezbeđena menicom Vlade Republike Srbije, iskazana je kao plasman denominovan u specijalnim pravima vučenja (SDR).

Na dan 31. decembra 2007. i 31. decembra 2006. godine, kvota iznosi SDR 467,7 miliona.

17. Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna ulaganja

U milionima RSD	Zemljište i građevinski objekti	Oprema i ostala sredstva	Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	Nematerijalna ulaganja	Investiciona sredstva	Ukupno
NABAVNA VREDNOST						
Stanje na dan 1. januara 2006. godine	19.281	3.791	5.161	180	590	29.003
Povećanja						
Nabavka	1	130	589	32	-	752
Prenosi	5.279	38	(5.305)	5	(17)	-
Revalorizacija	2.785	-	-	-	-	2.785
Ostalo	705	2	56	-	12	775
Smanjenja						
Prenos Ministarstvu finansija	(6.032)	-	-	-	-	(6.032)
Otudjenja, rashodovanja i ostalo	(7)	(267)	(69)	(5)	(4)	(352)
Stanje na dan 31. decembra 2006. godine	22.012	3.694	432	212	581	26.931
Stanje na dan 1. januara 2007. godine	22.012	3.694	432	212	581	26.931
Povećanja						
Nabavka	11	59	839	410	-	1.319
Prenosi	79	1.276	(1.354)	-	-	1
Revalorizacija	-	-	-	-	-	-
Ostalo	36	1	198	2	-	237
Smanjenja						
Prenos Ministarstvu finansija	-	(62)	-	-	-	(62)
Otudjenja, rashodovanja i ostalo	(18)	(429)	(14)	(20)	(10)	(491)
Stanje na dan 31. decembra 2007. godine	22.120	4.539	101	604	571	27.935

U milionima RSD	Zemljište i građevinski objekti	Oprema i ostala sredstva	Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	Nematerijalna ulaganja	Investiciona sredstva	Ukupno
ISPRAVKA VREDNOSTI						
Stanje na dan 1. januara 2006. godine	10.520	2.840	-	117	-	13.477
Povećanja						
Obračunata amortizacija	398	259	-	43	-	700
Revalorizacija	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-
Smanjenja						
Prenos Ministarstvu finansija	(2.750)	-	-	-	-	(2.750)
Otudjenja, rashodovanja i ostalo	(1)	(267)	-	(2)	-	(270)
Stanje na dan 31. decembra 2006. godine	8.167	2.832	-	158	-	11.157
Stanje na dan 1. januara 2007. godine	8.167	2.832	-	158	-	11.157
Povećanja						
Obračunata amortizacija	441	286	-	27	-	754
Revalorizacija	-	-	-	-	-	-
Ostalo	1	-	-	-	-	1
Smanjenja						
Prenos Ministarstvu finansija	-	(62)	-	-	-	(62)
Otudjenja, rashodovanja i ostalo	(4)	(418)	-	(15)	-	(437)
Stanje na dan 31. decembra 2007. godine	8.605	2.638	-	170	-	11.413
Sadašnja vrednost na dan 31. decembra 2007.	13.515	1.901	101	434	571	16.522
Sadašnja vrednost na dan 31. decembra 2006.	13.845	862	432	54	581	15.774

18. Ostala sredstva

U milionima RSD	2007.	2006.
Ostala sredstva		
Obračunate kamate	664	1.011
Zalihe	1,160	310
Jubilarni kovani novac	-	143
Stambeni krediti zaposlenima	510	312
Dati avansi	808	684
Ostala sredstva	3,231	3.053
Ukupno	6,373	5.513
Ispravke vrednosti		
Obračunate kamate	(411)	(485)
Dati avansi	(761)	(675)
Ostala sredstva	(2,676)	(2.753)
Ukupno	(3.848)	(3.913)
Stanje na dan 31. decembra	2.525	1.600

19. Obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama

U milionima RSD	2007.	2006.
Depoziti banaka i drugih finansijskih organizacija		
Tekući računi	67.060	55.873
Obavezna rezerva	269.916	253.170
Oročeni depoziti	109	219
Obaveze po repo poslovima	207.965	141.866
Kredit	8.059	10.496
Ukupno	553.109	461.624
Centralni depoziti	3.003	1.538
Dinari u trezorima banaka i Uprave za trezor	15.973	10.552
Stanje na dan 31. decembra	572.085	473.714

(a) Tekući računi

Obavezna rezerva u dinarima se vodi na tekućim računima poslovnih banaka, koje su trenutno obavezne da održavaju prosečno stanje dinarskih tekućih računa iznad nivoa obračunate obavezne rezerve u dinarima.

(b) Obavezna rezerva banaka

U milionima RSD	2007.	2006.
Obavezna rezerva u stranoj valuti	269.916	253.170
Stanje na dan 31. decembra	269.916	253.170

Obavezna rezerva u stranoj valuti se odnosi na obavezu poslovnih banaka da drže nekamatonosne depozite kod Banke u skladu sa pravilima propisanim Zakonom o bankama Republike Srbije i relevantnim podzakonskim aktima.

(c) Obaveze po repo poslovima

Obaveze po repo poslovima se odnose na obaveze Banke prema domaćim bankama po osnovu zaduživanja putem ugovora o reotkupu blagajničkih zapisa (Napomena 22). Ove obaveze su kratkoročne, sa fiksnim rokom dospeća, i na njih je Banka plaćala kamatu od 9,5 – 14,0% u 2007. godini (2006: 14,0 -20,9 % godišnje).

(d) Obaveze po kreditima

U milionima RSD	2007.	2006.
Bank of China	2.686	4.498
Export-Import Bank of China	5.373	5.998
Stanje na dan 31. decembra	8.059	10.496

Kredit od Bank of China, u iznosu od USD 100 miliona, inicijalno je odobren 1997. godine na rok od godinu dana, ali je rok otplate produžavan na godišnjoj osnovi do decembra 2004. godine. Banka je počela da otplaćuje kredit u 2006. godini. Do 31. decembra 2007. godine otplaćeno je USD 50 miliona glavnice. U toku su pregovori između rukovodstva Banke i banke poverioca o produženju roka otplate kredita. Kamata se redovno obračunava i plaća polugodišnje po godišnjoj kamatnoj stopi u visini šestomesečnog LIBOR-a + 1%.

Kredit od Export-Import Bank of China, u iznosu USD 100 miliona, inicijalno je odobren u decembru 1999. godine, uz grejs period do jula 2002. godine, i bilo je predviđeno da se otplaćuje u polugodišnjim ratama do januara 2005. godine. Obaveze po redovnim i zateznim kamatama su obračunate i evidentirane, ali od januara 2001. godine nisu izmirene, kao ni dospele rate po kreditu. Obaveze po ovom kreditu su dospele u celini u toku 2005. godine. Finansijski izveštaji uključuju obračunate redovne i zatezne kamate po ovom kreditu. Obračuni kamata po ovom kreditu su zasnovani na ugovorenim datumima dospeća. U toku su pregovori između rukovodstva Banke i banke poverioca o reprogramiranju otplate ovog kredita, kao i o eventualnom otpisu duga.

20. Obaveze prema državi i drugim deponentima

U milionima RSD	2007.	2006.
Depoziti po viđenju	48.158	61.288
Oročeni depoziti	74.814	98.366
Stanje na dan 31. decembra	122.972	159.654

Obaveze prema drugim deponentima predstavljaju depozite različitih vladinih institucija kao što su Agencija za privatizaciju, Fond za restituciju, Uprava za kontrolu letenja, Agencija za osiguranje depozita i druge.

21. Obaveze prema MMF-u

U milionima RSD	2007.	2006.
Hartije od vrednosti i druge obaveze koje se odnose na regulisanje statusa kod MMF-a	39.609	42.199
Aranžman za produženo finansiranje	-	14.662
Alokacija SDR	4.911	5.113
Obračunata kamata	29	273
Stanje na dan 31. decembra	44.549	62.247

Na dan 13. maja 2002. godine s MMF-om je zaključen trogodišnji Aranžman za produženo finansiranje u ukupnom iznosu od SDR 650 miliona. Ovaj aranžman je predstavljao finansijsku podršku ekonomskom programu Srbije i Crne Gore za period od 2002. do 2005. godine. Ispunjenjem svih obaveza po članu VIII Statuta MMF-a 15. maja 2002. godine, dinar je postao konvertibilan u svim tekućim transakcijama sa inostranstvom. Do kraja marta 2007. godine, Banka je otplatila celokupan dug po osnovu Aranžmana za produženo finansiranje (31. decembar 2006.: SDR 162,5 miliona).

22. Izdate hartije od vrednosti

U milionima RSD	2007.	2006.
Blagajnički zapisi izdati domaćim bankama	8.767	7.061
Štedni zapisi izdati stanovništvu	853	2.192
Ostalo	958	813
Stanje na dan 31. decembra	10.578	10.066

Blagajnički zapisi izdati domaćim bankama su kratkoročne hartije od vrednosti denominovane u dinarima sa fiksnim rokom dospeća. Kamatna stopa varira u rasponu od 9,59% do 13,67% godišnje (2006: 12,9% - 15,2%). Banka koristi blagajničke zapise za repo transakcije sa domaćim bankama počevši od 2006. godine. Blagajnički zapisi, koji su predmet ugovora o repo poslovima, su iskazani u okviru obaveza po repo poslovima (Napomena 19).

Štedni zapisi su takođe kratkoročne hartije od vrednosti denominovane u dinarima sa fiksnim rokom dospeća, ali izdate stanovništvu. Kamatna stopa varira u rasponu od 11,0% do 19,0% godišnje u 2007. godini (2006: 16,0% - 24,0%).

23. Gotov novac u opticaju

Gotov novac u opticaju u iznosu od RSD 77.000 miliona (31. decembar 2006.: RSD 68.461 miliona) predstavlja obavezu Banke prema transaktorima. Ovaj iznos ne obuhvata gotov novac u trezorima poslovnih banaka i Uprave za trezor (Napomena 19).

24. Ostale obaveze

U milionima RSD	2007.	2006.
Razgraničena kamata	4.244	4.353
Obaveze po osnovu zarada	177	143
Obaveze prema dobavljačima i primljeni avansi	1.187	185
Ostalo	1.302	1.204
Stanje na dan 31. decembra	6.910	5.885

Obračunate kamate na dan 31. decembra 2007. godine uključuju dospele redovne i zatezne kamate na kredit od Export-Import Bank of China (Napomena 19) u iznosu RSD 3.287 miliona (31. decembar 2006.: RSD 3.091 miliona).

25. Informacije o fer vrednosti

Sledeća tabela predstavlja poređenje knjigovodstvenih vrednosti (nakon korekcija za obezvređenje) i fer vrednosti svih pozicija finansijske aktive i obaveza Banke na dan 31. decembra 2007. godine:

U milionima RSD	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost
Finansijska sredstva		
Gotovina i tekući računi	19.952	19.952
Zlato i plemeniti metali	18.029	18.029
Hartije kojima se trguje	542.303	542.303
Hartije koje se drže do dospeća	-	-
Hartije raspoložive za prodaju	17.527	17.527
Krediti	417	417
Depoziti kod banaka u inostranstvu	178.989	178.989
Finansijske obaveze		
Depoziti banaka i ostalih finansijskih institucija	337.086	337.086
Pozajmice od banaka	8.059	8.059
Obaveze po repo poslovima	207.965	207.965
Izdane hartije od vrednosti	10.578	10.578
Obaveze prema Međunarodnom monetarnom fondu	44.549	44.549
Depoziti države i ostalih subjekata	122.972	122.972

U nastavku su prikazane glavne metode i pretpostavke koje su bile korišćene u proceni fer vrednosti finansijskih instrumenata prikazanih u tabeli.

(a) Hartije od vrednosti kojima se trguje

Imovina koja se drži radi prodaje odnosi se na obveznice Vlada i centralnih banaka država članica OECD-a i međunarodnih finansijskih institucija se vrednuje po fer vrednosti na bazi objavljenih cena na finansijskim tržištima.

(b) Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju

Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju se vrednuju po najboljoj proceni fer vrednosti (tržišne stope) korišćenjem metoda efektivne kamatne stope.

(c) Imovina koja se drži do dospeća, krediti i potraživanja

Imovina koja se drži do roka dospeća i krediti i potraživanja koji su nastali od strane Banke vrednuju se po nominalnoj vrednosti korišćenjem metode efektivne kamatne stope uz uvažavanje potencijalnog gubitka po osnovu kamate.

(d) Depoziti banaka i klijenata

Za depozite po viđenju i depozite sa neodređenim rokom dospeća, kao fer vrednost se uzima iznos obaveza plativih na poziv na dan bilansa. Vrednost koja potiče iz dugoročnih odnosa sa deponentima nije uzeta u obzir prilikom procenjivanja fer vrednosti.

(e) Pozajmice

Utvrđivanje fer vrednost obaveza po kreditima Export-Import Bank of China nije bilo moguće s obzirom da su u toku pregovori oko reprogramiranja ove oba/veze (Napomena 19).

26. Kapital

Jedini vlasnik Banke je Republika Srbija.

Kapital Banke se sastoji od osnovnog kapitala i rezervi. U skladu sa Zakonom o Narodnoj banci Srbije, minimalni iznos osnovnog kapitala je RSD 10 milijardi i formira se iz neraspoređene dobiti. Osnovni kapital Banke na dan 31. decembra 2007. godine iznosi RSD 14.751 miliona što je iznad cenzusa propisanog zakonom (31. decembar 2006.: RSD 14.751 miliona).

U 2007. godini, Banka je iskoristila RSD 10.000 miliona rezervi iz dobiti za pokriće dela gubitaka iz ranijih godina. U skladu sa Zakonom o Narodnoj Banci Srbije, gubici se pokrivaju iz budžeta Republike Srbije ili hartijama od vrednosti izdatim od strane Republike Srbije za specijalne svrhe, ako rezerve nisu dovoljne za pokriće gubitaka. Plaćanje po osnovu ovih hartija od vrednosti Banka vrši iz dobiti koju ostvari u narednim periodima.

27. Upravljanje rizicima

Osnovni finansijski rizici kojima se Narodna banka Srbije izlaže u svakodnevnom poslovanju su:

- rizik likvidnosti,
- rizik od promene kamatnih stopa,
- valutni rizik,
- kreditni rizik.

S obzirom da Narodna banka Srbije za osnovni cilj ima održavanje stabilnosti cena i očuvanje finansijske stabilnosti u Republici Srbiji, njen okvir za upravljanje finansijskim rizicima se razlikuje u odnosu na druge, komercijalne finansijske institucije. Većina finansijskih rizika Banke nastaje po osnovu upravljanja deviznim rezervama i po osnovu operacija na finansijskom tržištu.

Upravljanje deviznim rezervama se vrši na bazi Smernica za upravljanje deviznim rezervama Narodne banke Srbije koje se na godišnjem nivou utvrđuju od strane Monetarnog odbora. Ovim Smernicama se definišu kriterijumi za plasiranje deviznih rezervi, ciljevi korišćenja deviznih rezervi, globalni okviri za plasmane i drugo. Na osnovu ovih Smernica, Investicioni komitet Narodne banke Srbije, priprema predlog Operativnih smernica za upravljanje deviznim rezervama na kvartalnom nivou i dostavlja ih na usvajanje Monetarnom odboru. Sprovođenje Operativnih smernica za upravljanje deviznim rezervama se vrši od strane Odeljenja za upravljanje deviznim rezervama u okviru Sektora za devizne poslove Narodne banke Srbije. U okviru istog Sektora posluje i Odeljenje za kontrolu i upravljanje rizikom koje je zaduženo za stvaranje i održavanje okvira za upravljanje finansijskim rizicima Banke. Ovo odeljenje na dnevnom nivou prati rizike, a na mesečnom nivou izveštava Monetarni odbor sa analizom rizika. Svi organizacioni delovi Banke su takođe predmet periodične interne revizije.

Kao i kod većine drugih centralnih banaka, sama priroda poslovanja Banke i njene funkcije je izlažu i nizu operativnih i reputacionih rizika.

(a) Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti obuhvata kako rizik nemogućnosti da se sredstva Banke finansiraju izvorima podjednake ročnosti i kamatne stope, tako i rizik nemogućnosti naplate sredstava po odgovarajućoj ceni i u određenom vremenu.

Svakodnevne aktivnosti Banke usmerene su na obezbeđenje potrebne likvidnosti, odnosno izmirenje svih obaveza u roku dospeća. Banka ima brojne izvore finansiranja (od depozita, izdavanja hartija od vrednosti, kredita i dr.). Na ovaj način se povećava fleksibilnost izvora finansiranja, smanjuje zavisnost od određenog izvora sredstava i, uopšte, snižava se cena izvora finansiranja. Ravnotežu između kontinuiteta svog finansiranja i fleksibilnosti izvora finansiranja Banka održava korišćenjem izvora s različitim rokovima dospeća. Banka procenjuje rizik likvidnosti tako što identifikuje i kontroliše promene u izvorima finansiranja koji su potrebni da bi se dostigli poslovni ciljevi utvrđeni u strategiji Banke. Osim toga, kao deo strategije upravljanja rizikom likvidnosti, Banka poseduje portfolio likvidne aktive, kao što su sredstva na računima kod inostranih banaka i obveznice vlada država članica OECD-a.

U sledećoj tabeli prikazana su sredstva i obaveze Banke u skladu sa rokovima dospeća – od datuma bilansa stanja do ugovorenog roka dospeća:

U milionima RSD	Do jednog meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Bez roka dospeća	Ukupno
Aktiva							
Gotovina i tekući računi	19.952	-	-	-	-	-	19.952
Depoziti kod banaka u inostranstvu	266.941	-	-	-	-	-	266.941
Zlato i ostali plemeniti metali	16.368	1.632	-	-	-	29	18.029
Finansijski instrumenti po fer vrednosti kroz bilans uspeha	454.333	-	-	-	-	-	454.333
Hartije raspoložive za prodaju	7.890	-	-	9.097	-	540	17.527
Kredit	309	-	-	108	-	-	417
Članska kvota u MMF i sredstva u SDR	43	-	-	-	-	39.709	39.752
Osnovna sredstva i nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	-	16.522	16.522
Ostala aktiva	1.292	-	1.233	-	-	-	2.525
Ukupna aktiva	767.128	1.632	1.233	9.205	-	56.800	835.998
Obaveze							
Obaveze prema bankama i dr. finansijskim institucijama	547.975	-	8.059	78	-	15.973	572.085
Obaveze prema državi i drugim deponentima	44.158	78.814	-	-	-	-	122.972
Obaveze prema MMF-u	-	29	-	-	44.520	-	44.549
Izdane hartije od vrednosti	1.490	2.946	6.142	-	-	-	10.578
Novac u opticaju	-	-	-	-	-	77.000	77.000
Ostale obaveze	6.139	-	771	-	-	-	6.910
Ukupne obaveze	599.762	81.789	14.972	78	44.520	92.973	834.094
Kapital	-	-	-	-	-	1.904	1.904
Ukupno obaveze i kapital	599.762	81.789	14.972	78	44.520	94.877	835.998
Ročna neusklađenost na dan 31. decembra 2007.	167.366	(80.157)	(13.739)	9.127	(44.520)	(38.077)	-

U milionima RSD	Do jednog meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Bez roka dospeća	Ukupno
Aktiva							
Gotovina i tekući računi	10.318	-	-	-	-	-	10.318
Depoziti kod banaka u inostranstvu	237.481	50.189	-	-	-	-	287.670
Zlato i ostali plemeniti metali	13.686	1.386	-	-	-	29	15.101
Finansijski instrumenti po fer vrednosti kroz bilans uspeha	362.696	-	-	-	-	-	362.696
Hartije koje se drže do dospeća	6.337	16.929	15.339	-	-	-	38.605
Hartije raspoložive za prodaju	708	-	5.651	8.561	-	560	15.480
Kredit	-	-	-	143	-	-	143
Članska kvota u MMF i sredstva u SDR	530	-	-	-	-	42.199	42.729
Osnovna sredstva i nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	-	15.774	15.774
Ostala aktiva	563	-	1.037	-	-	-	1.600
Ukupna aktiva	632.319	68.504	22.027	8.704	-	58.562	790.116
Obaveze							
Obaveze prema bankama i dr. finansijskim institucijama	452.476	-	10.496	190	-	10.624	473.786
Obaveze prema državi i drugim deponentima	61.284	98.370	-	-	-	-	159.654
Obaveze prema MMF-u	-	14.935	-	-	47.312	-	62.247
Izdane hartije od vrednosti	-	-	10.066	-	-	-	10.066
Novac u opticaju	-	-	-	-	-	68.389	68.389
Ostale obaveze	4.532	-	1.353	-	-	-	5.885
Ukupne obaveze	518.292	113.305	21.915	190	47.312	79.014	780.027
Kapital	-	-	-	-	-	10.089	10.089
Ukupno obaveze i kapital	518.292	113.305	21.915	190	47.312	89.102	790.116
Ročna neusklađenost na dan 31. decembra 2006.	114.027	(44.801)	112	8,514	(47.312)	(30.540)	-

(b) Rizik od promene kamatnih stopa

Rizik od promene kamatnih stopa obuhvata rizik od promene kamatnih stopa koji bi mogao prouzrokovati da kamatonosna aktiva i pasiva dospeju ili se ponovo ugovaraju u različito vreme i u različitom obimu. Banka upravlja kamatnim rizikom tako što:

- utvrđuje kamatne stope, prati ih i koriguje ih radi ostvarenja ciljeva usvojene monetarne politike (obavezna rezerva u dinarima i stranoj valuti, devizni depoziti banaka koji se odnose na deviznu štednju stanovništva);
- drži depozite države i državnih institucija;
- drži sredstva na tekućim računima i depozitima oročenim do mesec dana i od jednog do tri meseca kod inostranih banaka i angažuje sredstva u visoko likvidne obveznice vlada i centralnih banaka država članica OECD-a.

U sledećoj tabeli prikazane su prosečne godišnje kamatne stope na najznačajnije kamatonosne finansijske instrumente u bilansu stanja na dan 31. decembra po najvažnijim valutama:

Godina	RSD (%)	EUR (%)	USD (%)	SDR (%)
2007.				
Finansijska sredstva				
Tekući računi kod inostranih banaka	-	0,0-3,94	0,0-5,33	-
Depoziti kod inostranih banaka	-	3,45-4,3	1,49-6,30	-
Finansijski instrumenti po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	2,5-5,75	2,625-6,5	-
Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju	8,5	3,4-3,6	-	-
Finansijske obaveze				
Obavezne rezerve banaka u dinarima	2,5	-	-	-
Oročeni depoziti	-	3,20-4,05	1,24-6,05	-
Obaveze po kreditima	-	-	6,37-6,925	-
Obaveze po repo poslovima	9,5-14,0	-	-	-
Izdate hartije od vrednosti	9,59-19,0	-	-	-
Obaveze prema MMF-u	-	-	-	4,05
2006.				
Finansijska sredstva				
Tekući računi kod banaka	-	0,0-3,5	0,0-4,8	-
Depoziti kod inostranih banaka	-	2,0-3,7	1,8-5,8	-
Finansijski instrumenti po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	2,6-6,5	2,5-5,8	-
Hartije koje se drže do dospeća	-	3,4-3,6	4,8-5,0	-
Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju	8,5	-	-	-
Finansijske obaveze				
Obavezne rezerve banaka u dinarima	2,5-3,0	-	-	-
Oročeni depoziti	-	3,1-3,2	5,1	-
Obaveze po kreditima	-	-	6,4-7,9	-
Obaveze po repo poslovima	14,0-20,9	-	-	-
Izdate hartije od vrednosti	16,0-24,0	-	-	-
Obaveze prema MMF-u	-	-	-	3,9

Promena od 100 baznih poena u prikazanim kamatnim stopama, isključujući tu efekat promene kamatnih stopa na finansijske instrumente po fer vrednosti kroz bilans uspeha (“trading portfolio”), na dan bilansa stanja bi povećala (smanjila) kapital i neto rezultat Banke u iznosima koji su prikazani u tabeli ispod. Ova analiza pretpostavlja da sve ostale varijabile, posebno devizni kursevi, ostaju nepromenjene. Analiza je urađena na isti način za 2006. godinu.

U milionima RSD	Kapital		Neto rezultat	
	100 bp povećanje	100 bp smanjenje	100 bp povećanje	100 bp smanjenje
31 decembar 2007.				
Finansijska imovina	2.291	(2.597)	2.291	(2.597)
Finansijske obaveze	(3.327)	4.026	(3.327)	4.026
31 decembar 2006.				
Finansijska imovina	3.022	(3.311)	3.022	(3.311)
Finansijske obaveze	(2.584)	2.889	(2.584)	2.889

Senzitivnost na tržišne rizike u vezi finansijskih instrumenata po fer vrednosti kroz bilans uspeha (“trading portfolio”), prikazana je tački (d), Napomena 27.

(c) Valutni rizik

Banka se izlaže deviznom riziku kroz transakcije u stranoj valuti. Izlaganje riziku dovodi do porasta pozitivnih i negativnih kursnih razlika, koje se evidentiraju u bilansu uspeha. Izlaganje deviznom riziku javlja se po osnovu monetarne aktive i pasive, koje nisu nominovane u obračunskoj valuti Banke. Banka upravlja deviznim rizikom preko politike utvrđivanja valutne strukture aktive, u skladu sa očekivanim deviznim obavezama u budućnosti. U sledećoj tabeli prikazane su devizne pozicije Banke u najvažnijim valutama na dan 31. decembra:

U milionima RSD	EUR	USD	SDR	Ostale valute	Ukupno strane valute	RSD	Ukupno bilans stanja
Aktiva							
Gotovina i tekući računi	12.729	1.509	-	2.518	16.756	3.196	19.952
Depoziti kod banaka u inostranstvu	199.988	53.550	-	13.403	266.941	-	266.941
Zlato i ostali plemeniti metali	-	-	-	18.029	18.029	-	18.029
Finansijski instrumenti po fer vrednosti kroz bilans uspeha	336.282	95.983	-	22.068	454.333	-	454.333
Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju	7.890	-	310	-	8.200	9.327	17.527
Kredit	-	-	-	-	-	417	417
Članska kvota u MMF-u i sredstva u SDR	-	-	39.752	-	39.752	-	39.752
Osnovna sredstva i nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	-	16.522	16.522
Ostala aktiva	169	40	-	65	274	2.251	2.525
Ukupno aktiva	557.058	151.082	40.062	56.083	804.285	31.713	835.998
Obaveze							
Obaveze prema bankama i drugim fin. institucijama	265.182	13.619	-	6	278.807	293.278	572.085
Obaveze prema državi i drugim deponentima	80.829	1.866	-	-	82.695	40.277	122.972
Obaveze prema MMF-u	-	-	44.549	-	44.549	-	44.549
Izdane hartije od vrednosti	953	-	-	-	953	9.625	10.578
Gotov novac u opticaju	-	-	-	-	-	77.000	77.000
Ostale obaveze	679	3.344	18	45	4.086	2.824	6.910
Ukupne obaveze	347.643	18.829	44.567	51	411.090	423.004	834.094
Kapital	-	-	-	-	-	1.904	1.904
Ukupno kapital i obaveze	347.643	18.829	44.567	51	411.090	424.908	835.998
Neto izloženost na dan 31. decembra 2007.	209.415	132.253	(4.505)	56.032	393.195	(393.195)	-

U milionima RSD	EUR	USD	SDR	Ostale valute	Ukupno strane valute	RSD	Ukupno bilans stanja
Aktiva							
Gotovina i tekući računi	4.787	1.380	-	2.414	8.581	1.737	10.318
Depoziti kod banaka u inostranstvu	260.398	25.223	-	2.049	287.670	-	287.670
Zlato i ostali plemeniti metali	-	-	-	15.101	15.101	-	15.101
Finansijski instrumenti po fer vrednosti kroz bilans uspeha	259.079	88.814	-	14.803	362.696	-	362.696
Hartije koje se drže do dospeća	28.220	10.385	-	-	38.605	-	38.605
Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju	-	-	330	-	330	15.150	15.480
Kreditni	-	-	-	-	-	143	143
Članska kvota u MMF-u i sredstva u SDR	-	-	42.729	-	42.729	-	42.729
Osnovna sredstva i nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	-	15.774	15.774
Ostala aktiva	466	33	-	31	530	1.070	1.600
Ukupno aktiva	552.950	125.835	43.059	34.398	756.242	33.874	790.116
Obaveze							
Obaveze prema bankama i drugim fin. institucijama	245.793	19.033	-	9	264.835	208.951	473.786
Obaveze prema državi i drugim deponentima	128.540	1.218	-	1.028	130.786	28.868	159.654
Obaveze prema MMF-u	-	-	62.247	-	62.247	-	62.247
Izdate hartije od vrednosti	809	-	-	-	809	9.257	10.066
Gotov novac u opticaju	-	-	-	-	-	68.389	68.389
Ostale obaveze	483	3.134	19	115	3.752	2.133	5.885
Ukupne obaveze	375.625	23.385	62.267	1.152	462.429	317.598	780.027
Kapital	-	-	-	-	-	10.089	10.089
Ukupno kapital i obaveze	375.625	23.385	62.267	1.152	462.429	327.687	790.116
Neto izloženost na dan 31. decembra 2006.	177.325	102.450	(19.208)	33.246	293.813	(293.813)	-

Slabljenje dinara u iznosu od 10% u odnosu na sledeće valute na dan 31. decembra 2007. godine bi (smanjilo)/ povećalo kapital i neto rezultat Banke u iznosima koji su prikazani u tabeli ispod. Ova analiza pretpostavlja da sve ostale varijabile, posebno kamatne stope, ostaju nepromenjene. Analiza je urađena na isti način za 2006. godinu. Takođe, ova analiza isključuje efekat valutnog rizika na finansijske instrumente po fer vrednosti kroz bilans uspeha (“trading portfolio”).

U milionima RSD	Kapital	Neto rezultat
31 decembar 2007.		
EUR	(12.728)	(12.728)
USD	3.659	3.659
CHF	294	294
SDR	970	970
31 decembar 2006.		
EUR	(8.236)	(8.236)
USD	1.378	1.378
CHF	182	182
SDR	1.088	1.088

Jačanje dinara u iznosu od 10% u odnosu na valute prikazane u tabeli bi imalo isti, ali suprotan efekat na iznose prikazane u tabeli, na istoj pretpostavci da sve ostale varijabile ostaju nepromenjene.

Senzitivnost na tržišne rizike u vezi finansijskih instrumenata po fer vrednosti kroz bilans uspeha (“trading portfolio”), prikazana je tački (d), Napomena 27.

(d) *Senzitivnost na tržišne rizike u vezi finansijskih instrumenata po fer vrednosti kroz bilans uspeha (“trading portfolio”)*

Dve osnovne metode koje Banke koristi u kvantifikovanju tržišnih rizika u odnosu na hartije od vrednosti kojima se trguje (“trading portfolio”) su Vrednovanje rizika (“Value-at-Risk“ ili „VaR“) i Test stresa (“Stress Test”). Prvi metod se koristi da bi se anticipirao maksimalni mogući gubitak u normalnim, dok se drugi koristi za predviđanje gubitaka u ekstremnim tržišnim uslovima.

VaR

VaR predstavlja metod koji sa visokim stepenom verovatnoće (95% ili 99%) procenjuje ukupni gubitak koji u datom vremenskom intervalu neće biti prekoračen. Banka obračunava VaR kao sintetičku meru valutnog rizika, rizika promene kamatnih stopa, rizika promene ostalih cena i efekta korelacije, na osnovu matrice varijansi/kovarijansi ili matrice korelacije.

Kada se VaR obračuna za period od mesec dana (parametarskim metodom) za ukupan portfolio preračunat u USD na dan 31. decembra 2007. godine dobija se da u normalnim tržišnim uslovima samo u 5% slučajeva se može očekivati gubitak veći od 2.61% mesečno ili RSD 11.397 miliona (USD 212,12 miliona), a za portfolio preračunat u EUR, VaR iznosi 0.75% ili RSD 3.289 miliona (EUR 41,51 miliona).

Posmatrano na dan 31. decembra 2006. godine, za portfolio preračunat u USD, u normalnim tržišnim uslovima samo u 5% slučajeva se može očekivati gubitak veći od 2.91% mesečno ili RSD 10.574 miliona (USD 176,3 miliona), a za portfolio preračunat u EUR, VaR iznosi 1.02% ili RSD 3.689 miliona (EUR 46,7 miliona).

Test stresa

Ukoliko nastupe ekstremni tržišni uslovi VaR nije najpogodniji instrument za procenu mogućeg gubitka. Kao dopuna se koristi Test stresa koji predstavlja model koji na bazi duracije i konveksnosti portfolija aproksimira mogući efekat promene kamatnih stopa i ostalih negativnih scenarija na vrednost portfolija.

Za Banku je najvažniji mogući skok kamatnih stopa, pa se tako obračunava šta bi se desilo sa portfolijom ukoliko kamatne stope porastu za 100 baznih poena tj. 1%, pod pretpostavkom da ostale varijable ostaju konstantne. Portfolio na dan 31. decembra 2007. godine koji je denominovan u EUR kao originalnoj valuti bi u tom slučaju izgubio RSD 6.141 milion (EUR 77,5 miliona), deo portfolija denominovanog u USD bi izgubio RSD 1.617 miliona (USD 30,1 miliona), a deo portfolija denominovanog u GBP bi izgubio RSD 408 miliona (GBP 3,8 miliona). Ukupan efekat porasta kamatnih stopa za 100 baznih poena na portfolio na dan 31. decembra 2007. godine bi iznosio RSD 8.166 miliona.

Deo portfolija na dan 31. decembra 2006. godine koji je denominovan u EUR kao originalnoj valuti bi u slučaju rasta kamatnih stopa za 100 baznih poena izgubio RSD 4.424 miliona (EUR 56 miliona), deo portfolija denominovanog u USD bi izgubio RSD 1.703 miliona (USD 28,4 miliona), a deo portfolija denominovanog u GBP bi izgubio RSD 283 miliona (GBP 2,4 miliona). Ukupan efekat porasta kamatnih stopa za 100 baznih poena na portfolio na dan 31. decembra 2006. godine bi iznosio RSD 6.410 miliona.

(e) Kreditni rizik

Osnovna izloženost Banke kreditnom riziku nastaje pre svega po osnovu upravljanja deviznim rezervama. Pri plasiranju deviznih rezervi, Banka se rukovodi pre svega sledećim principima:

1. sigurnost,
2. likvidnost,
3. rentabilnost.

Na osnovu tekućih obaveza i nivoa deviznih rezervi, devizne rezerve se dele na investicioni i likvidnosni portfolio.

Investicioni portfolio predstavlja deo deviznih rezervi namenjen plasmanima u inostrane hartije od vrednosti. Ovi plasmani se mogu vršiti samo u prvoklasne državne obveznice najrazvijenijih zemalja, obveznice međunarodnih finansijskih institucija, AA+ (Aa1) hartije emitovane od strane finansijskih institucija koje imaju eksplicitnu ili implicitnu podršku vlade, AA+ (Aa1) obveznice emitovane na bazi kvalitetnog kolaterala, kao i AA+ (Aa1) obveznice emitovane na bazi hipoteke, u cilju diversifikacije i zaštite vrednosti portfolija.

Likvidnosni portfolio predstavlja deo deviznih rezervi neophodan za izvršavanje tekućih obaveza, i može biti plasiran u vidu kratkoročnih depozitnih plasmana i kratkoročnih državnih obveznica.

Radi zaštite od kreditnog rizika, hartije od vrednosti u koje se ulaže moraju biti prvoklasne, i to Aa1 rejting prema *Moody's Investors Service*, odnosno AA+ rejting prema *Standard&Poor*. Plasmani u vidu depozita, mogu se obavljati sa prvoklasnim svetskim bankama, čiji se rejting kreće u rasponu od Aaa – A1 prema *Moody's Investors Service* odnosno AAA do A+ prema *Standard&Poor*, rukovodeći se principom opreznog investitora odnosno uvažavajući da minimalni rejting mora biti u okviru navedenih raspona.

Pri plasiranju sredstava u vidu depozita, konkretni limiti za plasmane se određuju Operativnim smernicama za upravljanje deviznim rezervama na bazi izvršene kreditne analize po pojedinačnim bankama na kvartalnom nivou. Izuzetak predstavljaju sredstva na redovnim računima Banke koje nemaju navedeni rejting, a koriste se za potrebe obavljanja platnog prometa sa inostranstvom. Plasmani kod centralnih banaka i međunarodnih finansijskih institucija nisu limitirani.

Iznosi kredita i plasmana u bilansu stanja odražavaju izloženost Banke kreditnom riziku. Rukovodstvo smatra da su ispravke vrednosti iskazane u bilansu stanja adekvatne tome da apsorbuju gubitke koji potiču iz kreditnog rizika (Napomena 8).

Koncentracija kreditnog rizika koja nastaje po osnovu finansijskih instrumenata javlja se kada dužnici imaju slična ekonomska obeležja koja mogu uticati na njihovu sposobnost da ispune ugovorene obaveze i kada na njih na isti način utiču promene u ekonomskim i drugim uslovima.

Značajne geografske koncentracije inostranih sredstava Banke na dan 31. decembra prikazane su u sledećoj tabeli:

Godina	Evropska Unija	SAD	Švajcarska	Ostalo	Ukupno
2007.					
Tekući računi kod inostranih banaka	2.407	7	42	67	2.523
Depoziti kod inostranih banaka	210.741	25.047	31.153	-	266.941
Finansijski instrumenti po fer vrednosti kroz bilans uspeha	370.930	83.403	-	-	454.333
Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju	7.890	-	-	9.637	17.527
2006.					
Tekući računi kod inostranih banaka	2.328	20	24	40	2.412
Depoziti kod inostranih banaka	232.681	2.261	48.629	4.099	287.670
Finansijski instrumenti po fer vrednosti kroz bilans uspeha	283.061	79.635	-	-	362.696
Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća	28.220	10.385	-	-	38.605

(f) Operativni rizici

Operativni rizik za Banku predstavlja rizik od nastanka direktnih ili indirektnih gubitaka prouzrokovanim nizom faktora koji se mogu odnositi na procese, zaposlene, tehnologiju i infrastrukturu, kao i po osnovu spoljnih faktora koji se ne odnose na kreditni, tržišni i rizik likvidnosti.

Cilj Banke je da upravlja operativnim rizicima na dnevnoj bazi tako da se izbalansira sprečavanje finansijskih i nefinansijskih gubitaka i šteta u vezi sa reputacijom Banke sa efektivnošću u smislu troškova nastalih u vezi sa upravljanjem operativnim rizicima.

Operativnim rizicima se upravlja putem uspostavljenog sistema internih kontrola i svakodnevnim monitoringom poslovanja od strane rukovodilaca svih organizacionih delova Banke i najvišim rukovodstvom Banke. Konkretno radi se o sledećim aktivnostima:

- uspostavljanje odgovarajuće podele posla, uključujući nezavisne autorizacije,
- kontrole usaglašavanja i monitoring,
- dokumentovanje obavljenih kontrola i procesa,
- periodične provere nastalih operativnih rizika i preispitivanje uspostavljenih kontrola sa tim u vezi,
- redovno izveštavanje rukovodstva Banke u vezi sa nastalim gubicima, štetama sa predlogom razrešavanja,
- redovno praćenje i usaglašavanje sa relevantnom regulativom,
- razvoj planova u slučaju štete,
- redovna obuka i profesionalno usavršavanje zaposlenih,
- uspostavljanje poslovnih i etičkih standarda i drugo.

Usaglašavanje sa pomenutim standardima i procedurama je podržano redovnim proverama od strane Interne revizije Banke, koja nakon obavljenih provera vrši ekstenzivno izveštavanje prema rukovodiocima organizacionih delova koji su bili predmet revizije kao i najviše rukovodstvo Banke. Izveštaji Interne revizije sadrže kako identifikovane probleme, neusaglašenosti i rizike, tako i konkretne preporuke u vezi rešavanja istih, sa naknadnim proverama toga da li su identifikovani nedostaci otklonjeni.

28. Sudski sporovi

Na dan 31. decembra 2007. godine, protiv Banke se vodi određeni broj sudskih sporova. Rukovodstvo Banke smatra da ovi sporovi neće rezultirati u odlivu sredstava Banke u budućnosti i da u skladu sa time nije potrebno formirati rezervisanja po ovom osnovu.

29. Devizni kursevi

Devizni kursevi primenjeni od strane Banke za preračun pozicija bilansa stanja u dinare na dan 31. decembra 2007. i 31. decembra 2006. godine, za pojedine glavne valute su sledeći:

U RSD	31. decembar 2007.	31. decembar 2006.
USD	53,7267	59,9757
EUR	79,2362	79,0000
SDR	84,9016	90,2274

30. Povezana lica

(a) Identitet povezanih lica

Banka nije identifikovala povezana lica na dan 31. decembra 2007. godine. Samim time Banka nije imala transakcija sa povezanim licima.

(b) Transakcije sa ključnim rukovodiocima

Banka smatra da su ključno rukovodstvo: predsednik i članovi saveta, guverner, viceguverneri, generalni sekretar i zamenik generalnog sekretara, rukovodioci i zamenici rukovodilaca samostalnih i osnovnih organizacionih jedinica i direktori odeljenja.

Rukovodstvo Banke dobija naknadu za svoj rad u Banci i ne poseduje udele u kapitalu Banke.

Pored neto plata rukovodstvu, Banka takođe plaća poreze i doprinose u skladu sa zakonskom regulativom Republike Srbije. Neto zarade rukovodstva takođe podležu plaćanju godišnjeg poreza na dohodak građana. Banka ne daje svojim rukovodiocima plaćanja nakon prestanka radnog odnosa, niti kompenzira njihov rad plaćanjima u akcijama ili kapitalu.

Naknade rukovodstvu se odnose na kratkoročne naknade u bruto iznosu od RSD 370 miliona (2006.: RSD 300 miliona). Ove naknade su uključene u troškove zarada i drugih ličnih primanja u okviru ostalih poslovnih rashoda (Napomena 9).

Pregled pojedinačnih naknada ključnom rukovodstvu Banke dat je u sledećoj tabeli:

U RSD (apsolutni iznosi)	Broj lica u 2007.	Bruto naknade u 2007.	Neto naknade u 2007.	Broj lica u 2006.	Bruto naknade u 2006.	Neto naknade u 2006.
Guverner	1	6.223.750	5.078.094	1	5.251.462	4.192.164
Viceguverneri	3	15.706.792	12.634.107	3	13.016.268	10.218.379
Predsednik i članovi Saveta	5	9.161.068	6.082.949	5	8.038.858	5.337.802
Generalni sekretar	1	5.089.856	4.080.266	1	4.296.651	3.370.156
Rukovodioci samostalnih i osnovnih organizacionih jedinica	22	72.558.537	54.772.075	22	54.206.117	40.634.822
Zamenik generalnog sekretara i zamenici rukovodilaca samostalnih i osnovnih organizacionih jedinica	27	57.295.359	42.360.084	25	54.231.280	39.389.932
Direktori odeljenja	91	203.663.263	146.963.381	89	160.819.618	114.617.714
Ukupno u toku godine	150	369.698.625	271.970.956	146	299.860.254	217.760.969